

123. Van Dale, de letter S (2)

1. Schrijf je 'hysteron proteron', een redekunstige figuur, nu aaneen of niet? Voorbeeldzin: 'hij ging dood en was ziek'.
2. De SER is de Sociaaleconomische Raad. Op een congres of een receptie kun je met vreemden socializen.
3. De jezuïetenorde is de Societas Jesu oftewel Sociëteit van Jezus, afgekort S.J. De socii individui namen deel aan het societyevenement, georganiseerd door een Rotterdamse sociëteit.
4. De Sudeten-Duitser was verkikkerd op sudokuen [Jaarboek 2007]: ik sudoku, jij sudokut, hij sudokude en wij hebben gesudokud. Mooi, zo'n sudokupuzzel! De sodoku is trouwens de rattenbeetziekte.
5. Neem uw so easy even af. Ziet u die asclepiadaceeën? Die sodomsappels zijn vaak trofeeën in de sodom en gomorra's van de grote steden. Een soek is een overwelfde nauwe straat met bazaars en werkplaatsen in Noord-Afrika en de landen van het Midden-Oosten. Een soeka (soeke, meervoud, respectievelijk: seekot en seekes) is een loofhut en Seekot is het Loofhuttenfeest.
6. Het soepzootje verkocht de slager vooral op zaterdagavond. Er zijn honderdveertien (114) soera's, hoofdstukken van de Koran. Soeverein is onder andere oppermachtig, maar als zelfstandig naamwoord kan het ook een Engels gouden pondstuk, een sovereign, zijn. Als je in de lorum bent, ben je niet in je soldeerwater.
7. Wil je een lekker tongetje? Neem dan samen maar twee zeer bloemige soles à la meunière.
8. De uitgelaten solfègeklas genoot van het uitstapje naar het solfataregebied op IJsland.
9. Soli Deo gloria! Een solideootje wordt alleen voor God afgenomen. De soliedste belegging is niet beleggen, zo lijkt het na de laatste beurskrach. Dan de oude sok maar weer van stal halen?
10. 'Sol justitiae, illustra nos' is de zinspreuk van de rijksuniversiteit te Utrecht, verkort: de ru Utrecht.
11. Het betekent "zon der gerechtigheid, licht ons voor" en komt uit de NBV, de Nieuwe Bijbelvertaling [Jaarboek 2007], Maleachi 3, vers 20 (3:20). Let op: in de Statenvertaling en de NBG-vertaling van 1951 was dat nog Maleachi 4, vers 2 (4:2).
12. Het Somali is een (c)hamitische taal, in Somalië gesproken door de Somaliërs (Somali's). De munteenheid aldaar is de Somalische shilling, die van Tadzjikistan is de somoni.
13. Het bood geen soelaas, toen je bij die souteneur opnieuw ging soebatten om het souvenir.
14. Het gaf nogal wat soesa, toen er op de sourdine (sordino) en de sousafoon gespeeld werd.
15. Is deze thujasoort een linneon of een jordanon? Ons soort mensen, de osm, weet dat echt niet.
16. Kun je de overheerlijke sonjana, de klimmende aardbei, gebruiken bij het sonjabakkeren [Jaarboek 2008]?
17. Van Dale erkent de ouderensozen niet. Hij kent alleen sosen en dat betreft dan de Sociale Dienst.
18. Polygynie is veelwijverij, polyandrie veelmannerij. Maar wat is nu toch sororale polygynie?
19. Herinnert u zich de boerentri nog? Dat is een broertje of zusje van de tri, in de betekenis van triererkast. Soteriologie (christologie) is de leer van Christus als Redder (Verlosser) der wereld. De spaansevliegpleister is gemaakt van Spaanse vliegen. Bij airmilesspaarders zijn airmiles zeer geliefd. De Spaarnestad is Haarlem en de sleutelstad is Leiden. Een thrillseeker is een durfal, een niet-elektrische spanningzoeker.
20. Een spar is een spant, maar ook een boom. Men kent onder andere: de gewone spar oftewel de fijnspar, de grove spar, de hemlockspar en de douglasspar. Strychnine, een zeer giftig alkaloïde uit de braaknoot, is een spasmoegen, een kramp verwekkende stof. Tegen spasmen, dus bij een spasmeaanval, kun je spasmolytica gebruiken. Een spast heeft veel van een drukte makende druktemaker.

21. De Molukken zijn de specerijeilanden. Op de Galapagoseilanden leeft de galapagosvink, zo doet het Groene Boekje ons geloven.

22. Het spectra oculorum is het gezichtsbedrog. Speculeren wij à la hausse of à la baisse?

23. De spetsnaz was een sabotage-eenheid in het Russische leger. De spieren vormen een ingewikkeld systeem. Spiersuiker heet inositol (glycogeen). De borst heeft een eigen musculatuur. Een spiersegment is een myomeer en spierreuma heet ook wel fibromyalgie (wekedelenreuma).

24. Een strikvraag is: wat weet u uit de biologie van spillebeen, spilloeten en spillenwervel?

25. Als je vaak spim of spam (junkmail) ontvangt, is je pc-omgeving zeker niet spic en span.

26. Een ragebol is het spinnenverdriet. In een spinnenweb – dat maak je niet met een spinnewiel – zit je als een spin in het web. Nitrofenylpentadienal (NPPD) heet ook wel spionnenpoeder.

Rein Leentfaar